

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара за годину за државна и општинска надлежства, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодичње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за лекара среза аријског Д-р Петра Перића, лекара среза златиборског, по молби.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 12. августа 1909. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Димитрије Атанацковић, полицијски писар треће класе начелства округа крагујевачког, на основу §. 76. закона о чиновницима грађанског реда, отпусти из државне службе у интересу исте.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 12. августа 1909. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, решено је:

да се указ од 5. септембра 1908. године, којим је постављен за секретара друге класе начелства округа ужичког Милан Анђелковић, начелник исте класе среза жупског по молби, — исправи и гласи: На предлог Нашег Министра унутрашњих дела постављамо за секретара друге класе начелства округа ужичког Милана Анђелковића, начелника исте класе среза жупског, по потреби службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 12. августа 1909. год. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

КАЗНЕНА ЗАСТАРЕЛОСТ И ЊЕНА ПРИМЕНА КОД ИСТУПНИХ ДЕЛА

Казне се гасе кад су извршене као и дугови кад су плаћени. Рећи ће се

лако о осуђеном који је издржао своју казну, да је платио свој дуг друштву. Али исто, као што један дужник може бити ослобођен ма да није платио свој дуг, баш и виновник каквог нарушења може избећи примену казне услед *изузетних околности* које ометају или чине да престане дејство казни. У ове околности које гасе казну или предупредују њено дејство спада и *застарелост*.

Права која казнена застарелост има за објект и за дејство да угаси, јесу или права *акције* која се рађају у нарушењу, или права *извршења* која се рађају у *осуди* тј. саме последице права кажњења.

Обе ове врсте казнене застарелости, тј. застарелост права *гоњења* (акције) деликвента и застарелост *права извршења* осуде (застарелост пресуде) предвиђа и наш кривични законик у глави VIII о застарелости, у којој су одредбе о застарелости злочина и престаја, и у § 396. кр. зак. о „застарелости иступљења“.

Застарелост у кривичном предмету, производи дакле, кад она гаси јавну акцију, дејства аналога дејствима *амнестије*, а кад она спречава извршење осуде, дејства аналога дејствима *милости*. А ова дејства имају свој узрок не у каквом *сасцијалном акту друштвене власти* већ у *протеку времена* које је протекло од како је учињено кривично дело или од како је осуда постала извршена. Тако самим тим што један окривљени или осуђени није био кажњен за извесно време, ово некажњавање остаје му стечено, које се не може опозвати. Како да се оправда овај утицај времена на кривично дело или осуду или боље на право и дужност државе? Прави мотив казнене застарелости почива на истим базама на којима и право кажњења. Две идеје доминирају и ограничавају вршење овога права: апсолутна *правда* и *друштвена корист*.¹⁾ Ако прва изгледа да осуђује, друга је на против оправдава. Доиста, пошто казна која је одвећ удаљена од деликата или осуде постаје бескорисна, јер је успомена

на кривично дело избрисана и изчезла потреба примера, само право кажњења престаје да егзистира за друштво. *Претпостављени* заборав кривичног дела које није суђено, то је дакле оно што ослобођава кривца од последица нарушења; *претпостављени* заборав изречене осуде ослобођава га од последица осуде. *Престанак разлога за кажњење* легитимира тако и објашњава и застарелост казне, јер заборав брише *потребу* и по том *легитимитет* казнене репресије. Ова претпоставка о забораву основана је као и све претпоставке, на обсервацији обичних њаката; у исто време то је непобитна претпоставка (*juris et jure*), јер је исту закон поставио у узвишеном циљу друштвене користи.

Пошто је казнена застарелост основана на интересу друштва, а не на интересу окривљеног или осуђеног, она је *јавног поретка*. У осталом, овај њен карактер заједнички имају и сви други узроци који гасе јавну акцију или казну; истичу га поглавито с тога, што се казнена застарелост битно разликује у овом погледу, од грађанске застарелости, која је била организована пре свега, у интересу притежаоца или дужника. Отуда следује да оптужени или осуђени стиче казнену застарелост *аутоправно*, без његовог знања и мимо њега. Овај је принцип обилан у последицама: а) пре свега, окривљени или осуђени не може ренунцирати стечену застарелост и тражити било да буде суђен, било да буде кажњен; б) на стечену застарелост морају по дужности позвати како јуридикција истраге, тако и јуридикција суђења која је дужна да испита може ли се допустити јавна акција, магистрати којима је дужност да извршују пресуде и судије у случају кад је осуђени *in contumacia* ухапшен или предстане. в.) Најзад, средство одбране које се добија из застарелости може се истаћи у сваком стању предмета, пред истражном јуридикцијом и судовима који суде било у првом степену, апелационом на баш и касационим судом.

И у нашем казненом праву основ је казнене застарелости претпостављени за-

¹⁾ *Traité théorique et pratique du droit pénal français. Par R. Garraud. t. II.*

борав нарушења или осуде и овај је принцип изражен у § 74. кр. зак. у глави VIII која садржи систем застарелости. „Злочинство и преступљење неће се судом истраживати ни кривац казнити кад застари“. (§ 74. кр. зак.).

Пошто се успомена на кривично дело и потреба репресије одржава дуже времена код великих злочина него код мањих кривичних дела, то је трајање казнене застарелости више или мање дуже према већој или мањој озбиљности кривичног дела или осуде. Тако по поменутом § 74. кр. зак.: „злочинство, за које закон доноси смрт, застариће кад му прође тридесет година.“

„Злочинство, за које закон доноси робију или заточење више од десет година, застариће кад му прође двадесет година.“

„Свако друго злочинство застариће кад му прође десет година.“

„Преступљења, за која закон доноси затвор до годину дана, или новчану казну до триста талира, застаревају за три године.“

„Сва друга преступљења застаревају за пет година.“

Застарелост пак *истуаних дела* коју овде специјално и третирамо, одређена је у § 396. кр. зак. чију ћемо одредбу цитирати ниже у целини неупштајући се у детаљан претрес и студију осталих одредаба главе VIII крив. зак. о застарелости злочинства и преступа. Изложићемо претходно још неколике опште принципе о казненој застарелости, да би поткрепили закључке које ћемо изводити о овој материји у разматрању поменуте одредбе § 396. кр. зак. и неким неправилностима које се по кад што примећују у појединим одлукама неких власти у примени ове одредбе. Указаћемо и на неке тешкоће које се опајају у практичној примени ове одредбе због њене непотпуности.

Застарелост се дакле примењује на сва кривична дела јер нема ниједног чију успомену време не брише. Тако нема незастарелих злочина, ма како да су тешки. Ово је ново правило које није постојало у римском праву, ну, које баш не допуштају сва законодавства. Следствено, застарелост општег права примењује се у одсуству противних одредаба на сва нарушења, било да су она предвиђена кривичним закоником или специјалним законима, било да их суде обични судови или изузетни судови. Да би се знало да ли је казнена акција угашена, довољно је срачунати трајање т. ј. време које је одређено за застарелост каквог кривичног дела.

Ово време застарелости права акције и осуде код истуаних дела, која се казне по општем кривичном закоником одређено је у § 396. нашег крив. законика.

„Истуљења застаревају по истечењу три месеца, рачунајући од времена кад су учињена. И за то ако би се тек по истечењу овога времена за какво истуљење дознало, оно се неће никако казнити; али ако је у течењу овога времена тужба подигнута била, но, ислеђење или изречење пресуде буди из ког узрока

„заостало, то застарење почиње на ново од времена последњег дела које је власт по истом предмету предузела била.“

„Од овога правила изузимају се крађе, преваре и утаје износеће по вредности преко десет гроша чаршијских, које ће застаревати за годину дана.“

„Кад застари пресуда којом је ко за истуљење осуђен, неће се извршавати, а она ће застарити за онолико време; за колико би застарело и само учињено истуљење, за које је кривац осуђен, рачунајући од дана кад буде пресуда извршена, или ако после тога кривац побегне из руку власти, од дана кад побегне.“

Као што се види из цитираних одредаба § 74. о застарелости злочина и преступа и § 396. крив. зак. о застарелости истула, трајање које је законодавац одредио за застарелост јавне акције у односу је са *тежином* кривичних дела. Ово трајање зависи дакле од квалификације кривичног дела, а ова квалификација има за базу природу казне коју закон доноси за ово дело.

Ну, осим ових одредаба општег права о казненој застарелости за дела која се казне по кривичном закоником, поједини специјални закони садрже такође одредбе о застарелости за кривце које се казне по овим специјалним законима. Тако на пр. за кривце које се казне по закону о шумама, чл. 109. утврђује ову застарелост како за дела која се сматрају као преступи тако и за иступне шумске кривце. Исто тако ове посебне одредбе о застарелости за дела која се казне по овим специјалним законима садрже и закон о штампи, (чл. 56.) и други, ма да по неки од њих као н. пр. закон о општинама, прописујући казне за кривце које се казне по овом закону, у глави XII није поставио никакве одредбе о застарелости ових кривица и казна. С погледом на напредпоменути принцип казнене застарелости у опште, по коме нема ниједног кривичног нарушења чију успомену време не брише, ма како да је тешко кривично дело, јасно је да одредбе општег права о казненој застарелости, у недостатку противног наређења у овоме специјалном закону, важе и за застарелост ових кривица. Исто тако правила општег права о *иочетку, прекиду, суспендовању и дејствима* обичне застарелости, примењују се и на специјалне застарелости по овим посебним законима, у колико ови посебни закони не чине изричне дерогације од ових општих правила. Неки од ових посебних закона н. пр. закон о шумама у чл. 109. баш изрично упућује на ова правила општег права. „за прекид застарелости важе одредбе кривичног законика“.

Изложићемо ова општа правила о почетку, прекиду, суспендовању и дејствима застарелости и указати на поменуте тешкоће и неправилности у примени § 396. кр. зак. о коме ћемо специјално и говорити.

(наставити се)

Милош М. Станојевић
судија.

О САСЛУШАЊУ ОКРИВЉЕНОГ

Питање о саслушању окривљеног у претходној истрази у циљу утврђења његове кривичне одговорности за извесно извршено кривично дело, јесте једно од најважнијих у кривичном судском поступку. Јер од тога, како ће се окривљени саслушати, и каква ће се важност дати томе саслушању зависи и утврђење материјалне истине и одређивање казне за учињено зло. Од начина ислеђења зависи, да ли ће се истрагом пронаћи прави учинилац, прави кривац и он на казну осудити, или ће се неправилном истрагом означити неко друго лице као кривац, и ако оно није учинилац дела, и на тај начин правосуђе завести на странпутицу, да буде осуђено на казну какво невино лице. Овој би пак последици врло често могло одвести изнуђено признање каквог лица, да је оно одиста учинилац каквог кривичног дела, и ако то у ствари није.

Према томе одмах видимо, да признање окривљеног, да је он учинилац извесног кривичног дела, мора одиста бити такво, да оно несумњиво и ван спора даје сигурне гаранције, да је он одиста учинилац дотичног кривичног дела. Свако друго признање, а на име поглавито оно, које би било последица принуде од стране иследне власти, не би могло створити такву гаранцију. Отуда је потребно да се изближе одредели: како има да се врши саслушање окривљеног, и какву вредност има његово признање, да је учинилац извесног дела.

I

Из историје права кривичног судског поступка, који говори о начину саслушања окривљеног, сазнајемо, да о томе нису владала увек иста гледишта. У основу се разликују два схватања: истражни (инквизиторски) поступак и оптужни (акузаторски) поступак.

Одлика првога поступка састоји се у насилном изнуђавању признања окривљеног, за кога истражна власт верује, да је учинилац извесног кривичног дела, да је он одиста то дело извршио. У том циљу употребљавала је иследна власт и мучења разне врсте, која имају свој извор још у римском праву, одакле су пренета у световно право друге половине 13. века у Италији, а одатле крајем 15. века у Немачку.

Чувени немачки кривични поступак Каролина везивао је примену мучења у циљу изнуде признања за извесне услове, на име да је окривљени претходно саслушан и друго да против њега постоје јаки основи подозрења, који га означавају за извршиоца дела.

Али у току 16. и 17. века истражна власт није се држала ових услова, већ је произвољно и без мере употребљавала мучења чија је свирепост достигла свој врхунац у процесима против вештица.

Веровање инквизиторског поступка, да је окривљени дужан, да истражној власти каже истину, одвело је мучењу, кад је истражна власт, по своме схватању, стекла уверење, да је извесно лице учи-

нило какво кривично дело. И кад су крајем 18 века свуда у Европи укинута и забрањена мучења, њихов траг остао је још за извесно време у казнама због непослушности и због лажне одбране, које су се састојале у телесном кажњењу, смањењу хране, посту, спавању без постеље и томе подобно.

Делимични трагови овога инквизиторског поступка, али само као злоупотреба власти и невољна последица, традиције у примени тога поступка опажа се још и сада у поступку немачке царевине. Отуда и покрет у науци, да се и последњи трагови овог поступка избаде, и скроз до последњих конзеквенца проведе оптужни принцип, који по схватању модерне науке кривичног поступка, даје веће гаранције за проналазак материјалне истине.

Суштина овог поступка на против састоји се у томе, што он не претпоставља да је извесно лице учинилац кривичног дела, па да на тој претпоставци прибавља признање окривљеног, да би за своје веровање створио извесност, већ он тражи, да се прибављањем других доказа створи претходно извесност, да је неко извршио извесно кривично дело, а признање истог лица не игра ту ону напред означену улогу, већ само служи као споредан доказ, да је истина оно, што је већ једном објективно утврђено. Отуда по овом принципу нема потребе за изнуђавање признања.

У самој примени инквизиторског поступка, без обзира на мучења, створена је у току 19 века у Европи инквизиторска вештина друге врсте да се окривљени наведе на признање, на име моралним дејствовањем на окривљеног. Средства која су за то употребљавана била су: озбиљне опомене окривљеног да истину каже, истицање користи од таквог признања, збуњивање окривљеног и довођење истог у противречности и т. п.

Али су већ поједина немачка законодавства увидела опасност од тако изнуђених признања и предвидела, да се при саслушању окривљеног забрањују: насилна средства у циљу добијања признања, претње, принуде, обећање и обмане, као и питања којима би се окривљени навео или збунио да каже онако, како хоће иследник и т. п.

Прави преокрет у науци и у друштвеном животу од инквизиторског поступка ка акузаторском створио је француски Code d' instruction criminelle (1808), чија се суштина састоји у усмености и јавности. Ове две одлике овог поступка учиниле су, да је онемогућена употреба принуде ради признања, јер изнуђено признање, ако није јавно и усмено пред судом потврђено, није вредело. Овome су још знатно припомогли поротни судови, који су окривљене са изнуђеним признањем ослобођавали.

Утицај овог поступка није остао без дејства на партикуларна немачка права, нарочито после 1848. године и позитивни законик за немачко царство, па и на наш поступак (од 10. априла 1865. год.)

У ова два поступка — инквизиторском и акузаторском — правни положај окривљеног, као што смо видели, знатно је

друкчији. Ако изближе обележимо ту разлику, ми видимо, да се окривљени у инквизиторском поступку јавља просто као *објекат* ислеђења, тако да је државна власт овлашћена с њим поступати како за нужно нађе. Отуда, а при претпоставци о веровању, да држава има право на сазнање истине непосредно од окривљеног, дужност окривљеног да истину каже истражној власти. Последица тога веровања и ове дужности било је мучење окривљених у циљу сазнања истине. Интерес окривљеног пак је, у великој већини случаја, да против себе не говори, дакле да не каже истину о ствари. Отуда нам се и намеће питање: да ли је окривљени одиста дужан, да каже истину, или је он властан уздржати се од тога, и бранити се да није он учинилац дела. Инквизиторски поступак је држао, да је окривљени дужан да каже истину, и у случају кад он то није хтео, прибегавало се мучењу у циљу изнуде казивања истине, као једном од најсигурнијих средстава изналажења материјалне истине. Тада се веровало, да је држава овлашћена, да силом натера своје грађане на испуњење својих дужности, овде на име окривљеног да испуни своју дужност говорења истине. При томе се сасвим губило из вида, да доказна вредност признања почива на његовој слободи т. ј. драговољно учинењу изјави, а не насилној, и да једног окривљеног не треба сматрати за кривога све дотле, док се његова кривица несумњиво не докаже.

До драговољног признања и несумњивог утврђења истине у извесном кривичном спору долази се много лакше кад се истрага врши по принципу акузаторском, но по принципу инквизиторском.

Пре свега акузаторски принцип не сматра окривљеног као објекат ислеђења, већ се окривљени сматра као једна парнична страна, он је *субјекат* процеса, против кога се бори истражна власт, да докаже његову кривицу због које га оптужује. Тај спор оптужбе и одбране има по овом принципу, да расправи и реши треће незаинтересовано лице, судија, који има да изрекне, да ли је оптужба на закону основана и окривљени крив за дотично дело, или је оптужба основана на заблуди и окривљени прав.

Из тога факта, што је окривљени постао субјекат процеса, следује врло важна правна последица, да он није дужан да прибави власти, која га гони, доказе против себе за његову кривичну одговорност, дакле он није обавезан да својим признањем, да је учинилац дела, помогне власти и створи истој доказ против себе. Тај доказ има истражна власт, независно од његовог признања, да прибави и његову кривицу докаже.

Али из тога факта, што је истржна власт дужна, без обзира на признање окривљеног, да утврди његову кривичну одговорност, не следује њено право да окривљеног опет сад и не саслуша. Она је дужна окривљеног да саслуша; окривљени има право да буде саслушан у погледу онога за шта се терети. Ово саслушавање окривљеног нема сада више циљ доказа кривичне одговорности окрив-

љеног, већ му је циљ одбрана окривљеног, да он није учинилац кривичног дела, за које се окривљује.

Признање окривљеног, које се овим саслушањем добије није дакле циљ истраге, но је један више случајни догађај, споредни резултат истраге, који несумњиво знатним делом олакшава истрагу и даје истражној власти могућности, да ствар правилно и без погрешака извиди.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

Д-р Д. М. Суботић.

ДЕГЕНЕРАЦИЈА И КРИМИНАЛИТЕТ

Adolphe Prins

(СВРШЕТАК)

И као год што се администрација за помоћ и добротинство ослања на сурадњу и помоћ посетилаца сиротиње, исто би се тако и одељење за душевну и моралну игијену ослањало на сурадњу и помоћ посетилаца анормалних и дефективних.

Овај план нема ничег утопистичког. Енглеска комисија, састављена од теоричара и практичара, предлаже га енглеској влади. Ми, шта више, налазимо, да би овај план требало допунити новом судском организацијом, подобном организацији судова за децу у Америци.

Судови за децу у Америци нису само правосуђе, резервисано за децу, са специјалним салама, претресима и специјалном процедуром, већ су то зора новог права. Њихове судије суде родитељски, неупштајући се у интерпретацију законодавних текстова; они крше чврсте оквире позитивног права, и прокламују да казни законик није донет за децу; то су стараоци и заштитници несрећне и ненормалне деце и помоћници административне власти у овом правцу.

Са овог гледишта, данас се на основи модерног социјалног законодавства видно издижу две зграде, које најбоље карактеришу ново старање о физичком и моралном благостању народа. То су: штедионице за обвезно осигурање против болести у Немачкој и судови за децу у Америци. Прве су постале огњиште за физичко здравље радника, а други за морално здравље сиромашне деце.

Судови за децу у Америци у вези су са свима догађајима и свима кризама живота једног детета и народа; у њима се стичу најразличнија дела: потпора, настава, игијена, морал, гимнастика, библиотека ит.д.; они у ниже слојеве друштва уносе више благостања и моралности, и утврђују извесну равнотежу и здравље душе; они спречавају људска створења, неспособна да разуму глас света, да пропадну у вртлогу живота.

На једном пољу правосуђа налазе се судови за децу, а на другом, противном — ешафод.

Ешафод деморалише; он сече главе, али не узрок зла.

Судови за децу у Америци пружају нам призор који теши и морализује; они не секу главе, а притом секу зло у самом корену.

И, ако је тачно, да се повратници нарочито регрутују из дефективних, из исте класе, групе па чак и фамилије, онда је очигледно да благовремени заједнички рад администрације и правосуђа у корист ових група и фамилија, мора произвести најобилније и најбоље резултате.

Поменули смо, да је потребно остварити и неке васпитне реформе.

Трансформација методе народног васпитања, која се врши на очиглед свију нас за нормалне, показује нам пут којим треба ићи кад је реч о ненормалним.

Још пре 50 год. *Victor Hugo* казао је: »Напуните школе па ћете испразнити затворе«.

Зашто су факти демантовали ово прорицање? Зато што је основна настава за ово пола века била вербална и помоћу књига. Била је велика илузија претпостављати да ће само читање, писање и рачунање бити довољни, да једном човеку из народа послуже као средство егзистенције. Била је илузија веровати, да вербални израз може створити мисао, док је он само њен рефлекс.

Читање, писање и рачунање инструменти су. Без њих се не може бити, али су то ипак инструменти. И, као год што само притежање чекића не означаје у исто доба и доброг столара, исто тако ни само читање, писање и рачунање не чине одраслог способнијим, нити му уливају више самопоуздања. Суштина је у начину употребе инструмената, а он се не учи из апстрактних задатака, већ између акције, додиром са живом стварношћу, радом руку и очију.

Данас педагози већ акцептирају резултате физиологије и психологије. Они добро знају, да се помоћу еластичности и гинкости метода; помоћу слободног опхођења професора са ђацима, као и помоћу одсуства формалности изазива воља и иницијатива. Ове истине познате су већ одавно, али никад нису изгледале очигледније но за време наше економске револуције, која је из основа изменила услове радничког васпитања. Никад се није боље увидело, да детету из народа, поред извесног ритма мисли, треба још дати и извесан ритам живота; никад се није боље увидело, да формација младог радника мора у исти мах бити и практична и теоријска, професионална и вербална.

Удаљење од овог принципа имало је за последицу кризу ученика, која је такође један од узрока моралне кризе младежи. О тога се готово свуда: у Швајцарској, Немачкој, Аустрији и Сједињеним Америчким Државама почело враћати обавезном учеништву, а у Француској је већ поднет и законски пројект у овом смислу.

Обавезно професионално васпитање човека из народа исто је тако основни елемент његовог живота, као што је трговачко, техничко, правно и лекарско васпитање основни елемент за живот буржоазије. И кад за буржоазију, која се занима слободним професијама, данас нико не спори потребу обавезног учеништва, онда како је може спорити за дете из народа!

Ове ствари у тесној су вези са мерама, које треба предузети у корист не-

нормалних, Само што према њима постоји једна заблуда — да су неспособни за поправку. Искуство, међутим, доказује, да је и код њих могућна извесна техничка адапција, и ова се већ врши у Енглеској.

Оно што је код ненормалних у овом погледу најглавније, то је, да се узму у заштиту још у детињству, и да се чувају све дотле док то захтева њихова и јавна сигурност.

У Сједињеним Америчким Државама и у Енглеској дефективни у првом степену интернирају се у азиле, понекад још од треће године старости, и остају тамо увек преко пунолества. Ово интернирање нема ничег заједничког са класичним школским режимом. Интернирано дете потчињено је сталном васпитном режиму, као год што би у болници било потчињено сталном медицинском режиму.

Читању, писању и рачунању за ненормалне не придаје се тако много важности. У место тога, њихови васпитачи и васпитачице полажу много на песму, гимнастику, игру и уобичајене навике њиховог духа и тела. И не покушава се, да се ненормални уздигну на виши ниво, већ се, према њиховим способностима, развија код њих оно што се може развити. У сваком живом бићу, па чак и у најнижем, има увек извесне виталне енергије; треба је само открити и изазвати.

Што се тиче методе, која се примењује на ове непотпуне мозгове, то је она коју *Froebel* препоручује за малу децу.

Изгледа, према изложеном, да се за тешко дегенерисане не би могло ништа учинити, и да су они унапред осуђени на пропаст. То, међутим, не стоји, јер је и за њих већ нешто учињено.

Америка, пошто је била колевка режими казних завода, постала је модел азила за тешко дегенерисане. То су огромне колоније за рад или азиле фермови, у којима се оваква деца употребљују за домаће послове и башту. Мушкарци плету корпе, израђују четке и боје намештај, док женске шију, перу рубље и помажу у кујни. С њима се поступа благо и човечански; хране се здравом храном; слободни су да говоре, ходају и да се забављају.

На све ово веома позитивни духови могу рећи: Зашто толико труда и жртава за тако мало резултата и због некорисних створења?

Без обзира на идеалну дужност братства и помоћи, која је дужност у толико већа у колико је створење за заштиту слабије, резултати нису незнатни.

У Белгији, једно ненормално створење, пошто не може нигде успети, свршиће се злочиним, отићиће у затвор и коштаће много новаца, док у Сједињеним Америчким државама оно неће постати злочинац, нити ће свршити у затвору, већ ће срећно и спокојно живети у заједници са илузијом о социјалном животу и о испуњењу социјалне улоге.

На овај начин решен је проблем. Ненормално створење не подвргава се казни ни патњи, а слобода му је ипак одузета.

Пласирање дегенерисаних жена у сличне азиле имало би још једну корисну по-

следицу — спречавање наследне дегенерације.

* * *

Два су приговора који би се могли истаћи против остварења изложеног плана: злоупотребе и заблуде с једне, и огромни трошкови с друге стране.

Несумњиво је, да се треба бојати злоупотреба и заблуда, као и да треба предузети мере у циљу њиховог спречавања. Ради овога требало би образовати локалне инспекционе комисије, тоје би биле од неоцењене користи властима у избору мера за заштиту ненормалних.

Што се тиче трошкова, довољно је позната ствар да трошкови превентивни смањују трошкове репресивне. Подносећи извесне жртве, ми ћемо у знатној мери смањити опасност од криминалитета. Несумњиво је пак, да су општа заштита детињства и специјална заштита дефективних и дегенерисаних једино средство за редуцирање ове опасности. Не треба ни помишљати, да се криминалитет може потпуно уништити. Као год што је немогуће уништити ратове, болести и остале друштвене несреће, тако се ни криминалитет не може уништити.

Каже се, да је од свију мистерија које нас окружују, присуство зла на земљи најнеобјашњивије. Ми мислимо да би једна друга ствар била још необјашњивија: то би био свет у коме зло не би постојало, у коме би ми сви били савршени, у коме не би било ни наде ни жеље, и у коме би ми, најзад, проводили живот дивећи се један другом.

Није наше да овде објашњавамо присуство зла на земљи; главно је да оно постоји, и да ми имамо дужност да лечимо људска несавршенства. А један од најтежих облика природне патње, који је основ криминалитету, јесте, несумњиво, умно и морално несавршенство и инфериоритет.

ПОУЧНО - ЗАБАВНИ ДЕО

ТАЈНА ПЛАВЕ СОБЕ

I

Обешена за шарку.

Једног јутра једна новост запрепастило је Париз, у најмању руку један део парижана, који често посећују салоне, позоришта, елегантна места, јер иста беше неочекивана, ужасна и невероватна.

Та је новост самоубиство лепе грофице Долорес де Сексто.

Има већ неколико месеци како она живи у Паризу, где јој муж беше аташиран при шпанској амбасади, и својом лепотом и елегантношћу беше она тамо привукла општу пажњу.

Тек што је напунила двадесет пет година, лично врло богата, по причању милионарка, обожавана и слављена свуда где прође, настањена у најлуксузнијем хотелу у »Елисејским Пољима«, близу места »Rond Point«, имајући коње, кола, ауто-

мобиле, једном речју све што чини екзистенцију сретном и завидном — и убити се! Нико не вероваше.

Новине доношаху детаље. Грофица, која заузимаше у хотелу једну собу, коју је у последње време превукла плавом свилом, услед чега њена позлаћена плава коса изгледаше веома плава, као и код царице Евеније, нађена је обешена за шарку од прозора.

Њене ноге додириваху патос, и требало је имати, казиваху журналисте, велику кураж и јединствену решеност за смрт, па се убити на овај начин, јер она беше задавила саму себе, вукући за уже, које јој обмотаваше врат.

Констатовано је, да је ово уже узето из кујнске фијоке.

Који беху узроци овог самоубиства? Нико незнађаше, а сваки вероваше у самоубиство.

Њен муж, гроф де Сексто, изгледаше, по причању журналиста, више запрепашћен но остали и толико тронут услед овога бола, да нехтеде к себи никог примати.

Гроф је отишао од куће врло рано, јер му је ваљало ићи у Версаљ, са једном врло великом личношћу, ради визитирања једног музеја.

Долорес мирно спаваше, кад ју је гроф напустио и у очи тога дана гроф на њој није ништа приметио, што би му дало посумњати, да грофица намерава да оствари овако жалосан пројекат. На против она беше веома весела и према њему необично љубазна.

Ето, шта казиваху журналисте, који даље причаху како беше откривено самоубиство ове јаднице.

По раном одласку грофа, у хотелу беше тишина. Знано се да грофица устаје доцкан у јутру, па се с тога у хотелу и трудили, да се не прави ларма, како је не би разбудили.

Међу тим, око једанаест часова служавка изненађена што госпођа не звони, а знајући да грофица увек устаје у то време, да би се спремила и била готова за ручак, јер се рувало тачно у дванаест часова, почела је да даје знаке забринутости.

Она пробаше да отвори врата, која беху изнутра затворена, и доцније се тек констатовало да је то вештачки урађено.

По одласку грофа, нема сумње да је грофица сама затворила врата, како је нико не би изненадио приликом ових жалосних припрема.

Друкчије се није дало објаснити.

Гроф је требао да руча у Версаљу и послугу беше обавестио да га не чека.

Вероватно је, да се грофица због тога закључала, како би што дуже спавала.

Бар је тако мислила служавка, коју је ово закључавање мало изненадило и забринуло.

Ово јој беше први пут, од када је у служби код госпође, да је овако нешто запазила.

Служавка увек очекиваше, момци пак беспослени, који сеђаху у предсобљу, занимајући се обртањем палата, говораху јој увек кад би се она појавила.

— Још не устаје?

— Још није ни мрнула?

— Чудновато!

Газда од хотела беше већ неколико пута дошао са јеловником.

Служавка му увек одговараше:

— Госпођа грофица спава.

— Газда се удаљавао узнемирен, незнајући шта да ради.

Услед овога чудноватог задоцњења, у хотелу се беху сви узнемирили.

Дванаест часова беше откуцало. Пола један. Никаквог гласа.

Цео свет се озбиљно узнемирило.

— Госпођи се нешто десило!

Момци говораху служавци:

— Ви би сте ипак требали ући.

— Како?

— Зар ви немате кључ од врата.

— Ригла је затворена.

— Ригла?

— Да.

— Чудновато! И гроф није ту.

Овако се ствари не могу оставити. Мора се знати шта се овде збива. Треба позвати бравара. Госпођа је сигурно болесна. Није могуће да још спава.

Овакав се разговор водио између слугу и служавке, која беше мала округла као лопта, прави обешањак париски и која се услед овога тако забунила, да је просто изгубила главу.

Она је јурила кроз собе као бесомучна. Служавка није смела решити да отвори силом врата, а међутим сада је била уверена да се нешто догодило госпођи, да је болесна, а може бити да лежи и мртва у своме кревету.

Цела послуга већ се беше сакупила у ходнику и саветоваше се.

Служавка је непрестано понављала тихим гласом:

— А господин гроф ту није!

— Да, као да је намерно!

Одједном вратар који је имао велики трбух, пуно округло обријано лице, одлучи се и рече:

— Ја идем!

— Где?

— Да тражим бравара. Овако се ствари не могу више оставити.

— Наравно.

— Да, хајдемо!

То је било опште мишљење.

И крупан човек удали се из хотела.

На ово се лакеји беху мало умирили. Сада се очекиваше са мање стрпљења, пошто је узета једна одлука.

С времена на време служавка би напуштала осталу послугу, прескакала по четири степенице и неосетно би се дошњувала до врата госпођиних и прислукивала.

Али би се увек враћала са истим осећајем.

— Никаквог гласа?

— Никаквог!

„Заиста чудновато.

Најпосле, бравар се појави са вратаром. Он држаше у руци један велики широк гвоздени котур, о коме беху висили разни кључеви и калаузи.

Ситуација му беше већ позната.

Одмах га одведоше до самих врата госпођиних.

— Изгледа ми да је ригла потиснута са друге стране.

Пробала сам да их отворим, али без успеха.

— Ви небисте рђаво урадили, рече човек, ако о овоме известите полицију.

— Полицију? Али се још не зна шта је у ствари.

— И мени је забрањено да разваљујем врата.

— Ако се леси, међутим, какав несретан случај?

— Да, то је сигурно. У сваком случају нећу да носим одговорност.

— Добро, добро, ви само радите! Ми ћемо узети целу одговорност на нас.

Нестрпљење и очајање беше обузело цео персонал.

Сваки се питаше каква ли је тајна иза ових затворених врата и сваки помишљаше на најгоре.

Нико се сада не би изненадио, ако је грофица мртва.

Али мртва, од чега? Идеја о самоубиству није падала ни једном од послуге на памет. На убиство пак нико не помишљаше. Дан је већ увелико свануо кад је гроф напустио собу, и нико после овога није у хотел долазио.

Грофици се могао десити само несретан случај. Али какав несретан случај?

Сви су већ постали радознали, и ова радозналост беше страшна и ужасна и сваког би се момента појачавала услед општег свечаног ћутања.

Међутим, вратар беше приступио послу. Брава није била закључана, већ је ригла са унутрашње стране била потиснута.

Није било лако отворити.

Срећом врата беху двокрилна.

И бравар потисну једно крило, протурив једну куку, помоћу које најзад успе да одригла врата.

Врата се отворише, и кад су била у половину отворена, нико непађаше куражи да унутра уђе.

Дупле завесе на прозорима беху спуштене и у соби беше савршен мрак.

Сви гурнуше Евенију.

— Хајдемо да видимо, улази!

— Не смем, одговори служавка.

Сви јој се ругаху.

— Бојим се!

— Бојим се!

— Да, ова ме тајанственост плаши.

„Кад бих моју госпођу затекла мртву!

— Па лепо! Ако је мртва неће те појести, рећи ће кочијаш уз гласно кикотање.

Евенија се одлучи и уђе у помрчину. Али тек што је у собу коракнула, она се тргну унатраг и цикну.

Сви наггнуше око ње.

— Шта је?

— Госпођа је мртва.

— Мртва!

— Госпођа се обесила.

— Цела послуга као да беше нагубила главу, јурну на врата и уђе унутра.

— Да, рече Евенија, која беше од страха обамрла. Додирнула сам јој руке. Она је потпуно хладна.

Евенија задрхта и рече:

— Ала је хладна!

„Још никада у животу нисам била додирнула мртваце. Никада се нећу повратити, али никада!

Међутим послуга, сакупљена у соби, која беше превучена нежном плавом свилом, подиже завесе и шалоне, да би осветлила собу. (наставиће се)

С француског
Милутин Т. Марновић

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општине криво-фејске, актом својим Бр. 844, пита:

„Општина ова, пресудом својом од 28. октобра прошле године Бр. 1666, а по тужби Миленка Стојановића из Криве Феје, противу Маринка Николића из Новог Села, осудила је овог последњег за самовлашће по § 375. крив. зак. са пет дана затвора, и да плати тужиоцу на име дангубе и трошкова 37 дин. и да не сме дигати сено са ливада тужиоцевих; а ако буде сено дигао да му исто плати 166 дин.

Осуђени Маринко изјавио је жалбу на пресуду ову, и исту је Врањски првостепени суд, решењем својим од 10. новембра 1908 год. Бр. 18778. одобрио као закониту.

Још док је вођено ислеђење по овом спору, Маринко је тражио да се ово општ. суд изузме од суђења по овом спору и да се други који општински суд одреди, што је врањски првостепени суд решењем својим од 25. октобра прошле године Бр. 16678; решио да спор о својини извиди суд општ. сувојничке.

Решење о изузећу суд је ово-општински примио и завео 13. новембра 1908. године.

Да би суд знао шта треба по овоме урадити моли се уредништво за објашњење о следећем.

1. Да ли је у сили извршна пресуда ово општ. суда од 28. октобра пр. год. Бр. 1666. донета по кривичној части. кад је ово општински суд изузет од суђења решењем врањ. првост. суда од 25. октобра 1908 год. Бр. 26678. ма да у истом стоји да је ово општ. суд изузет само за спор о својини а за кривицу ништа не помиње, и сме ли се она извршити?

2. Може ли суд у исто време извршити пресуду над осуђеним и у погледу накнаде штете, пошто је дигао сено са тужиоцевих ливада, без накнадне тужбе, пошто је у пресуди наглашено да ако буде дигао сено да плати сено 166 дин.

3. Има ли права суд општ. сувојничке да пресуду ову поништи као незакониту пошто је и првостепени суд одобрио, као што је то решењем својим од 16. јуна ове год. Бр. 1263. решио да се пресуда ово општ. суда Бр. 1666 не може узети као важећа, пошто постоји изузеће пре него што је пресуда донета?

— На ово питање одговарамо:

У доба изрицања пресуде за самовлашће, општински суд није имао пред собом решење врањског првостепеног суда од 25. октобра пр. год. Бр. 16678, којим

је усвојен захтев Маринков, да спор о својини пресуди суд општине сувојничке, јер је оно у општини примљено тек 13. новембра.

Према томе, Маринко је био дужан, да у својој жалби истакне питање о изузећу за кривични спор (§ 12. Полицијске Уредбе), и онда би првостепени суд ценио: има ли места изузећу или не.

Кад се Маринко није хтео користити овим правом, и пресуда постала извршном, јер је одобрена и решењем првостепеног врањског суда од 10. новембра пр. год. Бр. 19779, онда се она има извршити у целом пространству своме, т. ј. и у погледу казне затвора и у погледу досуђене накнаде за однесено сено.

Суд општине сувојничке није надлежан да решава о важности ове пресуде, а Маринку не смета ништа да редовним путем тражи поновљење спора и ревизију ове пресуде.

II

Суд општине железничке, актом својим Бр. 2995., пита:

„По пресуди избраног суда о задружној деоби, која је давно извршном постала, дужан је од задругара који је по деоби остао у кући, да исплати задругарима који су се из куће иселили њив део за кућу, пошто је рок плаћања давно протеко.

Задругари, који су се из куће иселили, траже да им задругар који је у кући остао исплати њине делове за кућу, те да и ови себи кућу направе.

Позват задругар да исплати браћи њив део куће по процени, заклања се за § 471. зак. о пост. суд. као земљодел. да нема ни стоке ни имања које би му се могло узети у попис ове исплате за кућу.

Суд овај ослањајући се на §§ 448. и 462. зак. о пост. суд. § 356. а каз. зак. §§ 701, 702, 703, 704. и 705. зак. грађан. узео је у попис задружну кућу са плацем и овај послао среској власти на извршење.

Среска власт враћа овај попис са наређењем, да се кућа не може узети у попис и продати, јер овај дужник нема по закону земље ни стоке која би му се у попис узети могла а да се не огреши о § 471. зак. о пост. суд.

Како ова два оделита брата немају своје куће, а трећи брат који је остао у кући неће по погодби да исплати за кућу, то се учтиво моли уредништво за објашњење: како да се ова наплата изврши?

— На ово питање одговарамо:

Пресуде избраних судова изједначене су са пресудама осталих земаљских судова.

Спорови, који се њима расправљају, долазе у ред грађанских спорова, па су и обвезе, које из ових пресуда произлазе, обвезе грађанске природе, макар да је предмет суђења деоба имања.

Према томе, при извршењу ових пресуда ради испуњења обвеза, мора се пазити на наређења § 471. грађ. суд. поступка, који земљоделцима штити извесно имање.

Према томе, ако дотични нема више имања од онога, што му закон штити, оно му се не може ни продати, и рад је среске власти законит.

На сваки начин, није лепо што се дотични не постара да исплати браћу, али у овом случају закон се не сме повредити.

Ако доцније дотични побољша своје стање, или ако се из летине може извршити наплата, онда ће се ипак доћи до извршења пресуде.

III

Суд општине сувојничке, актом својим Бр. 2630, пита:

„Члан 58. закона о општинама гласи: „кад се на сеоском састанку бирају сеоски пуномоћници, он се држи код општ. суднице и за њега важе сви прописи овога закона који се односе на сазив збора општинског ит.д.“ али ништа не стоји: која ће власт та пуномоћија издавати и потврдити изабраним пуномоћницима.

Ако оваква пуномоћија тврди среска власт, онда ко ће предстати среској власти, да ли бирачки одбор, или сви гласачи који су на дан збора гласали?

Моли се уредништво Полицијског Глашника за објашњење, пошто овакав случај избор сеоских пуномоћника има сада и избор је извршен?“

— На ово питање одговарамо:

За потврду општинских и сеоских пуномоћстава надлежне су полицијске власти и неспорне судије.

Да би се знало, ко ће да поднесе пуномоћије на потврду за рачун села, треба увек именовати лица у самој зборској одлуци којом се врши избор пуномоћника, па ће ова, са овереним преписом одлуке, представјати надлежним властима.

Где ово није предвиђено одлуком, морали би сви гласачи предстати, или на новом збору одредити лица.

IV

Суд општине јошаничке, актом својим пита:

„Председник овога суда позват је од стране XIV пуковске окружне команде на 30 дана вежбања.

Одбор одлуком својом одредио је, да га за овај месец заступа кмет села Јошанице, а кмета један одборник.

Сада стоји питање, да ли ће реченом председнику следовати његова председничка плата или не, јер по чл. 120. закона о општинама стоји: кад осуствује дуже од месец дана нема плате, до месец припада њему, а одређени одборник неће се примити дужности за месец дана пошто по закону плате нема.

Моли се за што скорије објашњење јер је неопходно потребно.“

— На ово питање одговарамо:

Пошто вежбање, на које је позват председник, неће трајати дуже од 30 дана, то и он не може изгубити своју плату према чл. 120. закона о општинама.

Кмет, који је одређен да га заступа, примаће своју плату, а одборник вршиће дужност кмета без награде, пошто је положај одборника и иначе положај части и без награде, ако одбор не нађе нарочитих разлога да му ову одреди у смислу чл. 73, поменутога закона.

Ако одборник не би хтео вршити дужност кмета, онда о томе треба известити општински одбор те да одреди друго лице,

а државну власт опет да према дотичном одборнику поступи по чл. 149. истог закона.

V

Суд општине гарске, актом својим Бр. 809. пита:

„Садашњи деловођа овога суда, био је у овој години болестан скоро три месеца, али решењем овога суда није из службе отпуштен за то време, нити је, пак, ма каквим писменом постављен заступник истом, него су два писара из друге општине узгред вршили послове у овој општини. Они сада траже да им ова општина плати за то време што су у овој општини радили и ако нису решењем били постављени да врше дужност писара, нити пак да деловођу заступају. С тога суд учтиво моли уредништво за обавештење о томе: да ли да се овој двојници исплати за три месеца плата, и да ли они имају право да ту плату траже када нису решењем за писаре постављени; као и да ли се чл. 120. зак. о општинама може у овом случају применити, у коме изрично стоји у случају болести када не траје дуже од три месеца, плата се не губи, или он само важи за кметове општ. суда а не и за остале службенике. Ово је суду од велике потребе те би се требало у првом броју објаснити“.

— На ово питање одговарамо:

Кад општински суд није отпустио садашњег деловођу из службе, нити је он боловао више од три месеца, онда он има право на плату за све то време по чл. 120. закона о општинама.

Што се тиче оних писара, који су повремено вршили дужност за време болести деловође, то треба да регулишу суд и одбор према величини рада, што су га они имали, јер свакако они нису самовољно улазили у судницу него је њих неко звао да раде, и онда им треба дати и награду.

Али, како је вероватно, да буџетом није предвиђен кредит и за овакав случај, то треба донети нарочиту одлуку о величини награде која им се признаје, па тражити накнадни кредит у смислу чл. 10. зак. о окружним, среским и општинским буџетима, како се не би одговарало за неправилне издатке.

Ако нема извора за ове издатке, онда се они могу унети у буџет за наступајућу годину, а дотле нека причекају, кад напред нису регулисали питање о својој награди.

VI

Суду општине суводолске на акт Бр. 848, одговара се, да је питање које он истиче, расправљено у бр. 36. „Полицијског Гласника“ за 1905 годину, на страни 350 под I.

Нека нађе тај број и прочита, па ће видети: да ли је радња дежурног судије првостепеног смедеревског суда правилна или не.

Од сада нека деловођа и часници пажљивије прате оно што се у листу износи, па неће постављати питања, која су један пут већ расправљена.

VII

Суду општине бадљевичке, на акт Бр. 1031. одговара се, да је питање о начину наплате хране, дате на зајам оскудницама у храни у 1905 години, расправљено у бр. 32. овога листа за 1908 годину, под I страна 254, поводом питања општине таковске.

Суме, које се приме од појединаца у отплату позајмљене хране, треба уносити у дневник као и остале буџетске приходе, нарочито кад је и самим буџетом предвиђен овај приход.

На примљене суме платцима треба издавати признанице, које ће потписивати лице, које рукује општинском касом, пошто се снабду и општинским печатом.

VIII

Суду општине трновачке на акт Бр. 1160, даје се овај одговор:

Како се казне кривце по § 364. т. 1. и 2., и на кога се ова законска одредба односи, расправљено је у бр. 34. овога листа за 1907 год. на страни 278, поводом питања општине драинске.

Нека суд нађе тај број и прочита, па ће наћи одговор и на своје питање.

У будуће нека нагна деловођу да боље прати оно што се у листу расправља, па неће имати потребе да чини излишна питања.

Што се тиче питања о наплати таксе за случајеве из тач. 87. а закона о таксама, ова ће се, кад је једно дело, наплаћивати солидарно од свију само у 2 динара, према напомени под 2. код т. 227. поменутог закона, а кад је више дела, онда за свако дело засебно.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

Т Р А Ж Е С Е

Витомир, син Светозара Ђурђевића, 7. тек. м-ца отумарао је од своје куће незнано куд. **Витомир** је стар 12 год. малог раста и у опште риђ; на себи има кошуљу и кожни појас; иначе је гологлав и бос. — Денеша начелника среза руничког Бр. 14098.

Ранко Милорадовић, бив. жандарм. наредник, а у последње време бакалин оvd. отишао је 10. јуна тек. год. из Београда казав фамилији да иде у Д. Миловаца послом и да ће се вратити кроз три дана, па се од тога времена није више јавио фамилији, нити се зна шта је са њиме било.

Ранко је стар 42 године, пун, средњег раста, смеђ, у одећу грађанском. — Акт Управе града Београда Бр. 29837.

Нека све полицијске и општинске власти живо потраже нестала лица и пронађене упуте именованим властима, које су тражење објавиле.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Ноћу између 10. и 11. овог месеца, из суднице општине десимиравачке, украдена су два

месингана општинска печата за фарбу. Један је већи са натписом: „краљевско српски суд општине десимиравачке“ а у средини грб Србије, а други је мањи са натписом: „благајна општине десимиравачке“, а у средини грб.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на појаву и употребу ових печата, и позивају да у случају пропадла-ска крадљивца поступе по закону. — Денеша начел. ср. крагујевачког Бр. 11000.

К Р А Ђ Е С Т О К Е

Драгомиру Кучевићу, из Пешине, украден је један во и једна крава. Во је матор 8 год. жуте длаке, са жигом „ $\frac{8}{2}$ “; крава је матора 5 год. сиве длаке, великих виластих рогова, са жигом „ $\frac{8}{1}$ “. — Денеша начелника среза студеничког Бр. 11136.

Ноћу између 14. и 15. тек. м-ца, непознати крадљивци украли су Авраму Стојановићу, из Кушијева ср. моравског окр. пожаревачког, једну кобилу, матору 12 год. доратасте длаке. — Денеша начелника среза ресавског Бр. 13682.

Живадину Стојановићу, тежаку из Мађара, између 14. и 15. тек. м-ца украдена је једна кобила, матора 6 год. доратасте длаке. — Денеша начелника среза ражањског Бр. 8062.

— Андрији Ђорђевићу, из Патрашнице (Патратис) ср. зигавског, ноћу између 17—18 ов. м-ца, кад се враћао са пиротског вашара, украдена су два коња длаке ђогатасте-зелене, матора по 6 година, са жигом „Т“, на путу Темека — Церова. — Денеша начел. среза нишавског Бр. 43026.

— Ноћу између 18. и 19. ов. м-ца, украдена је Милану Анђековићу из Лапова, кобила са женским ждребетом од 4. месеца. Кобила је матора 5 година, длаке доратасте, на челу цветаста. Сем овога нестало је у истом месту и једног коња длаке доратасте, матор 10 година жиг „К“, једна стражња нога бела. — Денеша начел. среза лепеничког Бр. 16929.

— Илији Мишићу, из Г. Крњине, украдене су 19. ов. м-ца са паше две кобиле. Једна је длаке зелене, матора 6 година са жигом „В“. Друга је матора 2 $\frac{1}{2}$ године. црно-зелена и ждробна. — Денеша начелника среза лужничког Бр. 7939.

— Јовану Думитрашковићу, из Сига 16. ов. м-ца украдена су са паше два вола. Један је матор 5 година, плав, великих повијених рогова, белорепаст. Други је шарен, матор 6 година белих усправљених већих рогова. Оба су ровашена у лево уво — расцепљено. — Денеша начел. среза хомољског Бр. 10553.

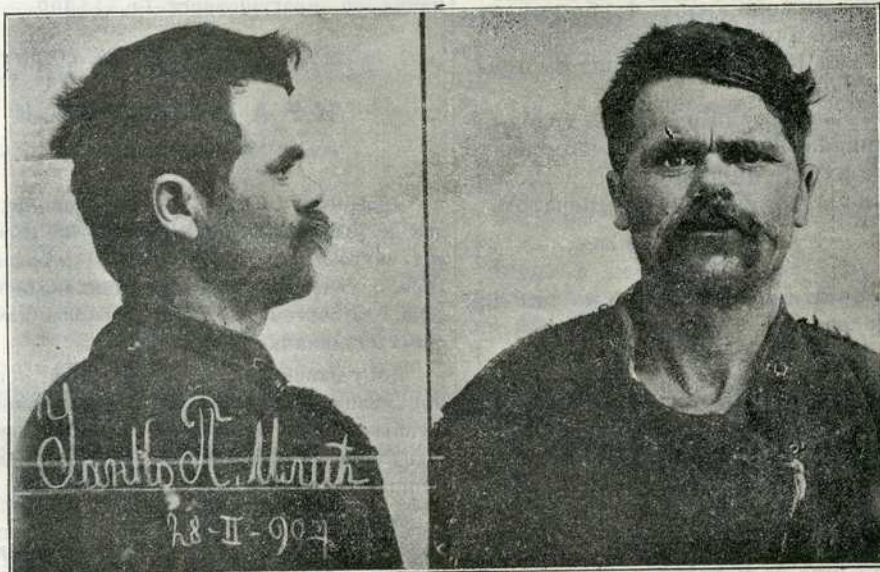
Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове крађе и крадљивце.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

28. прошлог месеца, прешла су из Бугарске у Србију два лица без икаквих путних исправа, а врло сумњива изгледа, и кад су у реону среза зајечарског ухваћена и на одговор узета у почетку нису хтели дати тачне податке. Али приморана разним околностима и прикупљеним

до сада званичним извештајима утврђено је, да се један зове **Јанко П. Ивић**, из Батинца ср. параћинског округа моравског, да је пресудом зајечарског првостепеног суда од 27. фебруара 1906 год. Бр. 4157. осуђен на три године, 5 месеци и 10 дана затвора за више кривичних дела из §§ 223 тач. а, 222. тач. 3. 223 тач. б, и 391 кр. закона и да је са осуде

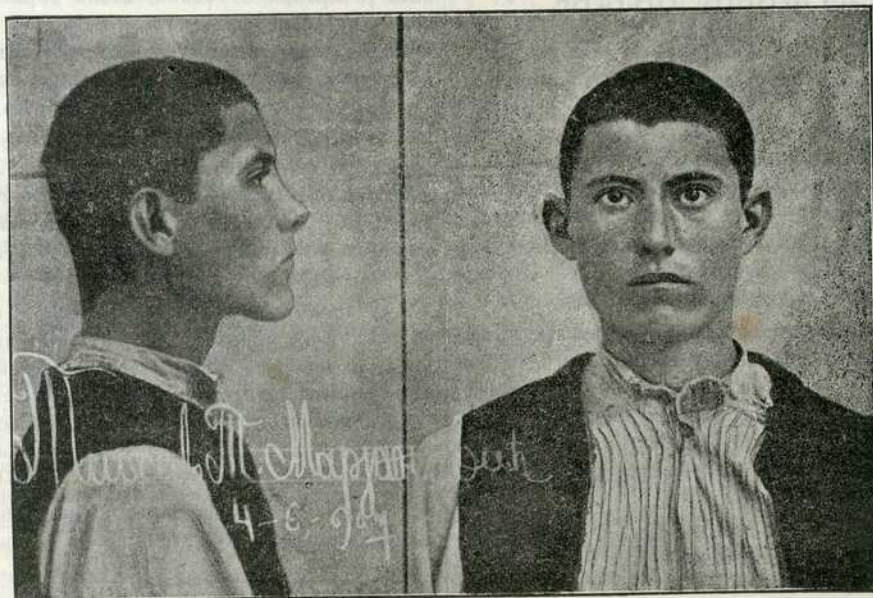
има: какипрет на десној руци ампутиран у другом зглавку: брадавицу величине сочива удаљену за 2 см. у десно и испод доње ивице десне ноздрве; **Тиосав** је стар 21 год. средњег раста, смеђе косе, жућкасто зелених очију; од особених знакова има: на левој руци белегу од посекотине у облику праве линије, правца хоризонталног величине 1 см. удаљена је 1.5 см.

побегао; друго се лице зове **Тиосав — Тихомир — Марјановић**, из Стрмова, ср. рачанског округа ужичког, и он је осуђен пресудом ваљевског првостепеног суда од 5 априла 1907 год., Бр. 13416, са две године дана затвора, због опасне крађе, па пошто је издржао од осуде једну годину 4 месеци и 24 дана био је условно пуштен кући. **Тиосав** има рану од куршума на десном колену, страни интериорној, за коју тврди да је сам себи нанео,

изнад корена какипрета; младеж величине житног зрна удаљен за 2 см. испод грла; белегу од посекотине у облику праве линије правца хоризонталног величине 2.5 см. на речу десне обрве; белегу неправилна облика 3/2.5 см. на средини превоја леве стопале.

Јанко и **Тиосав** ухваћени су и притворени код начелника среза зајечарског, али износили њихове фотографије, позивамо све полицијске и општинске власти, а и приватне молимо, ако

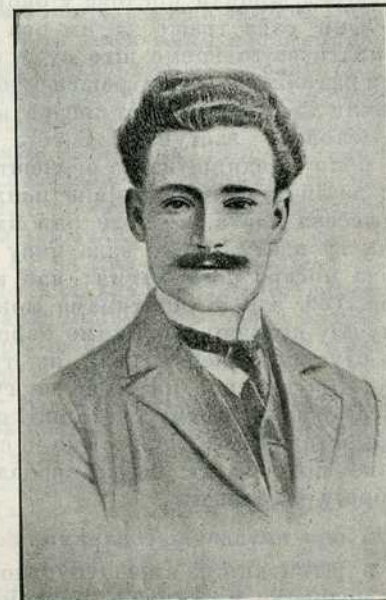
али како је приликом претреса нађено и код њега и код Јанка: капај, турција и у опште ствари које су потребне ради извршења казних дела, то је вероватно да је **Милосав** рањен при вршењу каквог казниког дела. **Јанко** је стар 39 год. средњег раста, црне косе и бркова, угаситих очију; од особених знакова

би шта ближе знати о њима, да о томе известите начелника поменутог среза с позивом на акт Бр. 13736 или уредништво «Полицијског Гласника».

ПОТЕРЕ

Абрахам Спектор — Шпектор, руски Јеврејин, чију слику износимо, извршио је 11. ов. м-ца разбојништво у «Банци Популаре Фијумана» на Риједи (Фијума) у А. Угарској, па побегао незнано куда.

Он је стар 25—27 година, висок од прилике 1.70 метара, лица дугуљаста и мршава, очију малих граорасних, носа великог и кука-

стог као орлов кљун, косе црне густе и коврцасте, уста широких, бркова црвено-смеђих.

Изглед му је потпуно јеврејског типа и чини утисак једног образованог занатлије.

Свакако он ће се служити лажним исправама и лажним именима.

По свој прилици припада колу руских терориста.

Одређена је награда од 1000 круна ономе који га прокаже или ухвати.

Пронађеног треба одмах притворити и строго чувати па о томе известити Управу града Београда с позивом на акт Бр. 37727.

Марко Радоњић, из Попшице, среза сврљашког, притвореник књажевачког прв. суда, који одговара за опасну крађу, побегао је из судског притвора. **Марко** је стар 40 год. високог раста, црномањаст, црних бркова; од особених знакова има чворугу на врату; у селачком оделу како се носи у Сврљигу. — Акт књажевачког прв. суда Бр. 12602.

Никола Петронијевић, б. трг. помоћник, стар 21 год. раста средњег, у опште црномањаст; у оделу цивилном, осумњичен је за крађу извршену Чедомиру Николићу, оvd. — Акт Управе града Београда Бр. 33083.

Препоручује се свима полицијским и општинским властима, да за свима побеглим личностима учине најживљу потеру, и у случају проласка стражарно их упуते властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или депеша.